

YTTRANDE

2019-05-03

Ärendenr:

NV-08249-18

Kaunis Iron AB

Åsa Allan,

E-post: asa.allan@kaunisiron.se

Klara Eriksson Golder Associates AB

E-post: klara_eriksson@golder.se

Kompletterande samrådsyttrande inför Kaunis Iron AB:s planerade ansökan om nytt tillstånd för gruv- och förädlingsverksamheten i Pajala kommun

Naturvårdsverket noterar att ytterligare alternativ till utformning av sandmagasin liksom hantering av bräddvatten finns i det kompletterande samrådsunderlaget. Det är positivt att bolaget kompletterat samrådsunderlaget med alternativ. Då det är fråga om ett samrådsunderlag och begränsad information finns om de olika alternativen kan Naturvårdsverket inte gå in i detalj på de olika alternativen och dess lämplighet i detta läge. Naturvårdsverket konstaterar däremot redan nu att vissa av alternativen är problematiska. Det gäller alternativen där anrikningssandens eller sandmagasinets (d.v.s. utvinningsavfallsanläggningens) begränsning slutligt får avgöras av anrikningssandens utbredning utifrån fastgodsandel och släntlutning. För det första blir det utifrån alternativen svårt för bolaget att uppfylla de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

En utvinningsavfallsanläggningens utformning ska avgöras inom tillåtlighetsprövningen eftersom det annars inte går att avgöra verksamhetens samlade miljöpåverkan¹ och sätta tydliga och ändamålsenliga villkor. Detta har bland annat att göra med att anrikningssandens utbredning kan påverka exempelvis miljö kvalitetsnormer för vatten, vattendrag som är Natura 2000-klassade, myrmark med höga skyddsvärden och skyddade arter. Om utvinningsavfallsanläggningens utformning inte är klarlagd med slutliga villkor i tillåtlighetsprövningen blir det svårt att avgöra vilka försiktighetsmått och skyddsåtgärder som kan komma att krävas. Dessutom är det centralt hur utvinningsavfallsanläggningen och områden som påverkas av utvinningsavfallsanläggningen ska återställas och därmed hur den ekonomiska säkerheten ska beräknas. Det kan även starkt ifrågasättas om denna hantering av anrikningssand utgör BAT.

¹ Se bl.a. 2 kap, 22 kap 1§ miljöbalken samt 23-29, 55, 71 §§ förordning 2013:319 om utvinningsavfall

I det kompletterande samrådsunderlaget används begreppet vall vid ett flertal tillfällen. Naturvårdsverket vill därför erinra om den juridiska definitionen av begreppet damm. Enligt 11 kap 4 § miljöbalken är en damm en vattenanläggning vars syfte är att dämna upp eller utestänga vatten eller blandningar av vatten och annat material. Av Prop. 2013/14:38 Dammsäkerhet framgår att syftet med en gruvdamm är att den ska lagra anrikningssand och vatten från gruvprocessen på ett säkert sätt. Gruvdammarna måste vara stabila så att de skyddar omgivningen från utsläpp av anrikningssand som skulle kunna vara skadligt för miljön.² Enligt samma förarbeten omfattar definitionen i 11 kap 4 § miljöbalken inte bara dammar som dämmer upp eller utestänger vatten utan också sådana dammar som dämmer upp eller utestänger blandningar av vatten och annat material. Därmed innefattas även gruvdammar i definitionen av damm och utgör vattenanläggningar i den mening som avses i 11 kap. 4 § miljöbalken.³

Eftersom Kaunis Iron är medlem i SveMin har bolaget åtagit sig att följa SveMins dammsäkerhetspolicy. I dammsäkerhetspolicyen framgår bl.a. att medlemsföretagen åtar sig att följa de principer som läggs fast i GruvRIDAS. Naturvårdsverkets konstaterar att Kaunis Irons planerade användande av vallkonstruktioner verkar vara i strid med GruvRIDAS.

Naturvårdsverket hänvisar i övrigt till vad som framfördes i vårt yttrande daterat 2019-03-04.

Naturvårdsverket kan inkomma med ytterligare synpunkter och begäran om kompletterande underlag under samråds- och prövningsprocessen.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Frida Rudsander.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit miljöjuristen Karolina Ardesjö Lundén och handläggaren Jennifer Brammer, den sistnämnda föredragande.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Frida Rudsander

Jennifer Brammer

Kopia till: Länsstyrelsen i Norrbottens län

² Prop. 2013/14:38 s 13

³ Prop. 2013/14:38 s 57